

NOTITIE

Aan: Leden vaktechnische commissies, SAC's etc.
Van: Jeroen Zijlmans
Datum: 8 mei 2006
Onderwerp: School als aannemer

In het kader van een aantal onderwijsprojecten bereikt de VHG steeds vaker berichten dat scholen met leerlingen "in de markt" projecten uit voeren. Het gaat hierbij om leerlingen die zelfstandig projecten (tuinen van particulieren en instellingen) aannemen en tegen een kleine vergoeding uitvoeren. Hierbij komt het steeds meer voor dat bedrijven rechtstreekse concurrentie ondervinden van dit soort projecten.

De gedachte achter dit soort projecten is dat leerlingen een aantal competenties moeten ontwikkelen die niet direct vaktechnisch zijn maar liggen op het vlak van ondernemerschap, samenwerking, klantvriendelijkheid, werkplanning etc. De VHG is van mening dat deze competenties aangeleerd dienen te worden maar dat er genoeg andere mogelijkheden zijn om jongeren deze competenties aan te leren.

De VHG is een tegenstander van het uitvoeren van projecten in de markt door leerlingen om de volgende redenen:

- **Marktverhoudingen: bedrijven in de sector moeten hun werk "uit de markt" halen**
Dit is niet altijd even makkelijk. Zeker in een tijd waarin het economisch minder gaat, ontstaat er prijsdruk. Het toetreden van aanbieders die tegen hele andere tarieven werken is onwenselijk. Het argument is vaak dat dit soort werkzaamheden uitgevoerd wordt bij mensen en instanties die het geld niet hebben om dit soort werkzaamheden professioneel uit te laten voeren. In de praktijk zie je gebeuren dat er hiervoor dus in de toekomst ook geen geld vrijgemaakt wordt en ook dat de grens langzaam opschuift naar partijen die wel de middelen hebben om een hoveniers- of groenvoorzieningsbedrijf in te schakelen.
- **Imago**
Als sector willen we uitstralen dat werken in en aan de buitenruimte een vak is waar een vakman voor nodig is (Groenkeur, VCA, etc). De suggestie dat ook leerlingen zelfstandig allerlei werk kunnen uitvoeren doet hier afbreuk aan.

- **Wegnemen drempels**
Door zelf als bedrijf te opereren ontstaat er bij leerlingen de indruk dat het ondernemerschap al snel na het beëindigen van de schoolloopbaan tot de mogelijkheden behoort. In een aantal gevallen zijn leerlingen hier nog niet klaar voor. Men heeft onvoldoende ervaring als vakman en leerlingen zijn nog niet goed op de hoogte wat er allemaal om de hoek komt kijken bij het starten van een eigen onderneming.
- **Samenwerking**
Om als bedrijven en onderwijs in de regio goed samen te kunnen werken is het noodzakelijk dat men elkaars positie respecteert.
- **Authentieke leersituatie**
Veel van de leerlingen die een opleiding aan een AOC volgen, zullen in dienst treden van een bedrijf. Hier zullen zij naar onze mening ook hun ervaring op moeten doen. Het is niet heel erg moeilijk om een werk aan te nemen en uit te voeren voor lage uurtarieven. De uitdaging is om een werk binnen bepaalde budgetten uit te voeren, onder tijdsdruk samen te werken en creatieve ideeën uit te werken. Bedrijven zijn de juiste plek om het vak te leren. Zij hebben ervaring, de juiste mensen, machines, materialen en kennen de markt.

Als bedrijfsleven zullen wij echter ook de hand in eigen boezem moeten steken. Als er op de bedrijven te weinig mogelijkheden of geen goede mogelijkheden zijn voor BPV dan zullen scholen zich genoodzaakt voelen om dit soort projecten te starten. De VHG realiseert zich dat hier soms knelpunten liggen. Zij zal in de regio in overleg met de betrokken afdeling plaatsen moeten creëren. Daarnaast is de kwaliteit van de geboden BPV plaatsen soms een probleem. De VHG, het AOC en Aequor zullen hiervoor gezamenlijk in de regio een oplossing moeten zoeken.

De VHG realiseert zich dat er voor leerlingen op niveau 4 en soms 3 projecten nodig zijn waarbinnen leerlingen zelfstandig een werk leren ontwerpen, plannen, calculeren en betrokken moeten zijn bij de uitvoering. De VHG is echter van mening dat er in het land goede voorbeelden zijn van hoe leerlingen dit aangeleerd kan worden zonder zelf op de markt te gaan opereren.

- **Parallele projecten**
Leerlingen worden binnen een bedrijf aan een ondernemer, projectleider of uitvoerder gekoppeld. Zij ontvangen bij aanvang van een project dezelfde informatie van de klant (programma van eisen, bestek etc.) Parallel aan het bedrijf ontwerpen zij het project, maken een begroting, urenplanning, materiaal- en materieelstaten. Zij worden hierin begeleid door iemand van het bedrijf. Uiteindelijk zullen bedrijf en leerling de resultaten naast elkaar leggen. Voor leerlingen is het goed om te zien waarom bepaalde keuzes gemaakt worden en wat de consequenties hiervan zijn. Er zijn AOC's die hiermee werken tot tevredenheid van bedrijfsleven en onderwijs.
- **Leerling projecten onder de vlag van een bedrijf**
Hierbij wordt een project aangenomen door een bedrijf en uitgevoerd door leerlingen maar aangestuurd door praktijkbegeleiders van het bedrijf. De eindverantwoordelijkheid rust in een dergelijk geval ook bij het bedrijf, dat zorgt ook voor de juiste machines, ARBO etc. In andere sectoren zijn hier goede ervaringen mee.

In de bouw kent men sinds jaar en dag al zgn. leerling bouwplaatsen. Een andere variant hierop is dat leerlingen in “onderaanneming” een onderdeel van een werk van een bedrijf uitvoeren. Dit echter altijd onder verantwoordelijkheid van het bedrijf.

Door middel van bovenstaande notitie hoopt de VHG een bijdrage te leveren aan de discussie over “School als aannemer”. Het is hierbij belangrijk dat school en bedrijfsleven in gesprek blijven over dit onderwerp en zodoende komen tot een vorm waarmee recht gedaan wordt aan de positie van alle partijen (inclusief de leerling).